

ПЕРЕДМОВА

Історія має дві ролі. Її перша роль — бути слідом. Деякі сліди дуже красиві, ними хочеться пишатися, милуватися, поставити їх десь на видне місце, щоб усі завжди знали й пам'ятали про ці шедеври людської долі. Інші сліди жахливі, огидні, неприємні, за них соромно, їх хочеться приховати й забути. А ще історичні сліди — ті, що й красиві й некрасиві, — є чимось подібними до давніх рослин на камені: одні — видно добре, інші — складно розібрати, а те, чого не видно, доводиться домальовувати в уяві.

Друга роль історії — бути дзеркалом. Це дзеркало показує, де людина хвора й де її треба лікувати. Не знаючи своїх уразливих і сильних сторін, не знаючи своїх недугів і не лікуючи їх, людина може тяжко занедужати, утратити комфорт життя, зрештою втратити саме життя. У вседержавних чи всесвітніх масштабах те саме: якщо кожна людина не пізнає вад людської суті на прикладі історії і не зробить висновків для їх подолання — цілі нації занепадуть, а людство загрузне в постійному колі страждань.

Ніщо не робить людину людянішою, ніж історія. Ніхто не підтримує цей світ, окрім вас. Але для достойної справи потрібна гідна підготовка. Цей зошит дасть вам змогу поглянути на історію людства з різних сторін, а ще — він допоможе вам навчитися думати різними способами, бо хтозна, яку професію ви опануєте в майбутньому. Виконувати абсолютно всі завдання в цьому зошиті не обов'язково. Прислухайтеся до ваших учителів — вони самі зможуть вибрати вправи до кожної теми.

І не забувайте: історія — то не збірка оповідок, а система, і її варто усвідомити. Кожен із нас є частиною цієї системи. Кожен із нас може цю систему продовжити. Кожен із нас може цю систему змінити.

Посилання на всі презентації за QR-кодом:

Урок № 1**Діагностичне оцінювання з історії України
за програмою 7 класу**

1. Звідки ймовірно походить династія Рюриковичів — князів Київської Русі?

2. Хто й коли охрестив Київську Русь на православ'я?

3. Який князь активно займався будівництвом кам'яних церков, фінансував безоплатні школи, бібліотеки та уклав перший на Русі письмовий збір законів «Руська правда»?

4. Половці, печеніги, торки, чорні клобуки — які із цих кочових народів степу були союзниками Київської Русі, а які — ворогами?

5. Чому 1240 рік є роком зникнення Київської Русі?

6. Яке велике князівство протягом 1240–1340 років зберігало традиції державності на території України?

7. Чим відзначився для збереження української державності у скрутні часи князь Данило Галицький?

8. Між якими сусідніми державами поділили землі Русі після її остаточного занепаду?

9. Яка сусідня до Київської Русі країна, приєднавши більшість її земель, правила тут за принципом: «нових порядків не вводимо, а старих — не руйнуємо»?

10. Яка сусідня до Київської Русі країна, приєднавши її західні землі, почала запроваджувати на місцях католицьке християнство, змінювати місцеві закони та створювати соціальні утиски місцевому населенню?

11. Хто такі «магнати» і «шляхта»? Чим подібні, а в чому відрізняються?

12. Що таке «магдебурзьке право»?

Урок № 2

Статус українських земель у складі Королівства Польського, Великого князівства Литовського, Османської імперії, Угорського королівства, Молдавського князівства, Кримського ханства в XVI ст.

ЗАВДАННЯ № 1

За допомогою матеріалу підручника випишіть назви українських територій (історико-географічних регіонів), тимчасово приєднаних до складу сусідніх держав на період XVI ст.

Держава	Українські території
Велике князівство Литовське	
Королівство Польське	
Угорське королівство	
Молдавське князівство	
Московське царство	
Кримське ханство	

ЗАВДАННЯ № 2

Орієнтуючись на кольорову карту, заповніть порожні поля в контурній карті на ст. 8 вашого зошита. Впишіть назву країни, якій тимчасово належали відповідні українські території.

Контурна карта «Українські землі в середині XVI ст.»

Урок № 3

Люблінська унія 1569 року та її вплив на українське суспільство

ЗАВДАННЯ № 1

Прочитайте матеріал підручника, присвячений Люблінській унії. Заповніть кільця, використовуючи перелік наслідків Люблінської унії, який подано нижче. Визначте, що з наслідків було позитивом для українців, що — негативом, а що виявилось несправдженими сподіваннями.

Негатив

A rectangular box with a light gray background and a green border, containing five horizontal green lines for writing.

Позитив

A rectangular box with a light gray background and a green border, containing five horizontal green lines for writing.

Невиправдані очікування

A rectangular box with a light gray background and a green border, containing five horizontal green lines for writing.

Перелік наслідків унії: возз'єднання українських земель, збагачення поляків, закріпачення селян, ополячення українців, релігійні утиски, вихід на європейський ринок товарів, захист від турків і татар.

ЗАВДАННЯ № 2

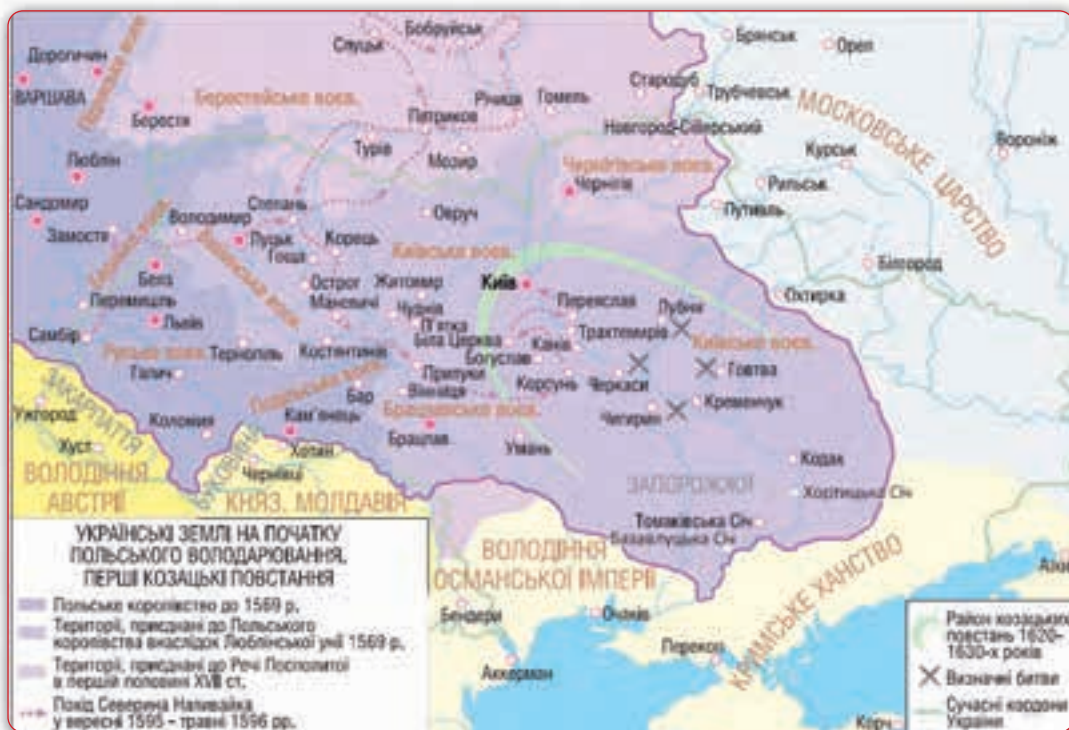
Робота з картою. Орієнтуючись на кольорову карту, виконайте на контурній карті такі дії:

1. Позначте в порожніх полях контурної карти околиці Великого князівства Литовського та Королівства Польського до укладення

ними Люблінської унії в 1569 році (на кольоровій карті вони вирізняються темно-бузковим і світло-бузковим відтінками).

2. Позначте в порожніх полях контурної карти українські території, які за умовою Люблінської унії перейшли від Великого князівства Литовського до Королівства Польського.

Польща, Литва й Україна в 1569 році на момент Люблінської унії

Зміст

Урок № 1.	Діагностичне оцінювання з історії України за програмою 7 класу	4
Урок № 2.	Статус українських земель у складі Королівства Польського, Великого князівства Литовського, Османської імперії, Угорського королівства, Молдавського князівства, Кримського ханства в XVI ст.	6
Урок № 3.	Люблінська унія 1569 року та її вплив на українське суспільство	9
Урок № 4.	Соціальна структура суспільства України в XVI ст.	12
Урок № 5.	Економічне життя українських сіл і міст: філярки та цехи. Сільське та міське самоврядування	16
Урок № 6.	Криза православної церкви XVI ст. Православні братства	18
Урок № 7.	Берестейська унія 1596 року. Розкол української православної церкви. Реформи митрополита Петра Могили	19
Урок № 8.	Культурно-освітнє життя. Єзуїтські колегії, Острозька академія, братські школи. Київська (Киево-Могилянська) колегія	23
Урок № 9.	Містобудування, архітектура, образотворче мистецтво XVI ст. — 1-ї пол. XVII ст.	24
Урок № 10.	Тематична контрольна робота № 1 для 8 класу з історії України	25
Урок № 11.	Походження українського козацтва. Козацькі поселення. Перші козацькі Січі. Дмитро Вишневецький	28
Урок № 12.	Запорозька Січ — козацька республіка. Реєстрове козацтво. Становлення козацького стану	32
Урок № 13.	<i>Практичне заняття.</i> Опис повсякденного життя різних станів українського суспільства на основі джерел	33
Урок № 14.	Козацькі повстання кінця XVI ст.	41
Урок № 15.	Походи козаків першої чверті XVII ст. Петро Конашевич-Сагайдачний. Хотинська війна	42
Урок № 16.	Козацько-селянські повстання 1620–1630-х років	45
	<i>Самостійна робота.</i> Козацько-селянські повстання кінця XVI ст. — початку XVII ст.	48
Урок № 17–18.	Передумови Національно-визвольної війни. Богдан Хмельницький. Союз із Кримським ханством. Події 1648–1649 років. Зборівський договір. Події 1650–1651 років	50
Урок № 19–21.	Події 1650–1651 років. Білоцерківський договір. Події до 1654 року. Пошук Богданом Хмельницьким союзників	51
Урок № 22.	Тематична контрольна робота № 2 для 8 класу з історії України	54
Урок № 23–24.	Іван Виговський. Гадяцька угода. Московсько-українська війна. Юрій Хмельницький. Початок «Руїни»	57
Урок № 24–25.	Доба Руїни. Розкол Гетьманської держави. Павло Тетеря та Іван Брюховецький. Петро Дорошенко	59
Урок № 26.	<i>Практичне заняття.</i> Робота із джерелами. Аналіз і порівняння змісту документів: Гадяцької, Переяславської, Слободищенської та Московської угод	62

Урок № 27.	Іван Самойлович. Чигиринські походи. Бахчисарайський мир. Правобережне козацтво в останній чверті XVII ст.	66
Урок № 28.	Запорозьке козацтво. Іван Сірко.....	69
Урок № 29.	Гетьманщина за часів гетьмана Івана Мазепи.....	70
Урок № 30–31.	Пилип Орлик і його Конституція. Практичне заняття. Робота із джерелами: аналіз Конституції Пилипа Орлика та Конституції США	73
Урок № 32.	Ліквідація козацтва на Правобережній Україні.....	78
Урок № 33.	Архітектура. Образотворче мистецтво.....	80
Урок № 34.	Тематична контрольна робота № 3 для 8 класу з історії України.....	81
Урок № 35.	Імперський наступ на автономію Гетьманщини. Павло Полуботок і Данило Апостол	85
Урок № 36–37.	Кирило Розумовський. Нова Січ. Ліквідація Гетьманщини та козацького устрою на Лівобережжі. <i>Практичне заняття.</i> Відстоювання української державності останніми гетьманами	86
Урок № 38.	Підкорення Кримського ханства. Ліквідація козацького устрою. Колонізація півдня України.....	89
Урок № 39.	Правобережна Україна. Гайдамаки. Коліївщина. Рух опришків.....	91
Урок № 40.	Поділи Речі Посполитої: зміни у Правобережній Україні та на західноукраїнських землях.....	93
Урок № 41–42.	Освіта і наука. Архітектура, музика та мистецтво в період XVII–XVIII ст.	96
Урок № 43.	<i>Практичне заняття.</i> Історико-культурні пам'ятки України доби козацтва.....	100
Урок № 44.	Тематична контрольна робота № 4 для 8 класу з історії України.....	102
Урок № 45–46.	Здобутки українського суспільства. Внесок України в розвиток європейської цивілізації.....	105
Урок № 47.	Підсумкове тестування для 8 класу з історії України.....	107